

به نام خدا

دکتر محمد مجیدی

متخصص پزشکی قانونی و مسمومیتها

استادیار دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

خودکشی و

مسمومیت

در چند دهه اخیر شیوع و علل مرگ و میر تغییرات زیادی یافته است.

در گذشته عوامل طبیعی و بیماری‌های اغلب مسری علل اصلی مرگ و میر در جهان بودند ولی امروزه برخی بیماری‌های مزمن و عوامل قابل پیشگیری جایگزین آن‌ها شده‌اند.

قسمتی از این تغییرات به افزایش جهانی تعداد خودکشی به‌ویژه در دوران جوانی در کشورهای پیشرفته و در حال توسعه ارتباط دارد.

طبق گزارش سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۰۰، خشونت‌ها منجر به حدود ۷۰۰ هزار مرگ در جهان شده است که حدود نیمی از آنها خودکشی بوده‌اند. بررسی‌ها نشان داده‌اند که ۲.۹ تا ۱۸.۵ درصد از جمعیت کشور آمریکا دارای افکار خودکشی در زندگی خود بوده‌اند.

در جمعیت عمومی کشور آمریکا، میزان اقدام به خودکشی در یک سال از ۰.۳ تا ۴.۶ درصد و در طول عمر از ۰.۷ تا ۱۰ درصد گزارش شده است.

همچنین بررسی‌ها نشان داده‌اند که در آمریکای شمالی و اروپا، ۴.۵ درصد افراد ۱۵ ساله و بالاتر حداقل یک بار اقدام به خودکشی در زندگی را تجربه کرده و یا به صورت عمدی به خود آسیب وارد نموده‌اند.

آمار خودکشی در آسیا نیز، توجه صاحب‌نظران را به خود جلب کرده است. در سال ۱۹۸۷ نرخ خودکشی در تایلند ۳ برابر سال‌های ۱۹۷۵ تا ۱۹۸۰ بوده و به مرز ۷.۴ نفر در هر صد هزار نفر رسید.

بر اساس یک مطالعه مروری انجام شده در داخل کشور میزان خودکشی در ایران، ۴.۹ در یکصد هزار نفر جمعیت گزارش شده است.

میزان خودکشی موفق در ایران ۵.۷ به ازای هر یکصد هزار نفر مرد و ۳.۱ به ازای هر یکصد هزار نفر زن در سال ۱۳۸۰ گزارش گردیده است .

نرخ خودکشی مردان و زنان در ایران از اغلب کشورهای دنیا، به ویژه جوامع غربی کمتر است ولی در بین کشورهای خاورمیانه رقم قابل توجهی می باشد.

باید توجه داشت که ایران وارد مرحله‌ای از گذر اجتماعی شده که با دگرگونی برخی ارزش‌ها و باورهای دینی، مذهبی و اعتقادی همراه است که این مسئله خود می‌تواند بر عوامل زمینه‌ساز خودکشی تأثیرگذار باشد.

بر اساس نتایج مطالعات، میزان اقدام یا تهدید به خودکشی در زنان دو برابر مردان ولی خودکشی موفق در مردان بیشتر است. بیشتر بررسی‌های انجام‌شده داخلی نشان‌گر فراوانی بیشتر اقدام به خودکشی در زنان است، ولی مرگ ناشی از خودکشی در زنان و مردان بر حسب منطقه متفاوت بوده است.

شایع‌ترین روش مورد استفاده برای خودکشی در ایران، به ویژه در زنان، استفاده خوراکی از داروها و سموم بوده است.

عوامل خطر اقدام به خودکشی:

سن

جنس

نژاد

مذهب

تأهل

شغل

بیماری‌های روانی یا جسمانی

سوء مصرف مواد

اختلالات شخصیت

سایر علل:

یک مطالعه مروری در زمینه شناسایی عوامل خطر خودکشی، عواملی همچون بیماری‌های روانی (اسکیزوفرنی و افسردگی اساسی)، جنسیت مؤنث، سن پایین (نوجوانی و اوایل جوانی) را به عنوان عوامل خطر خودکشی مطرح نموده است .

در یک مطالعه انجام شده در شهرستان ارومیه با عنوان اپیدمیولوژی سوختگی زنان استان آذربایجان غربی طی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۱ که توسط دکتر فرخ اسلاملو و همکاران انجام گرفت، از ۹۳۹ زنی که وارد مطالعه شدند ۲۹.۲ درصد از سوختگی‌های زنان در سنین باروری (۱۵ تا ۴۹ ساله) با قصد خودکشی و عمدی بوده است .

بررسی علل زمینه‌ساز اقدام به خودکشی در زنان بستری شده در بخش مسمومیت بیمارستان آیت‌ا... طالقانی ارومیه

■ نتایج:

- میانگین سنی ۲۰۰ بیمار مورد مطالعه ۲۵.۶۸ سال با حداقل ۱۳ و حداکثر ۵۵ سال به دست آمد.
- ۷۵ بیمار خانم (۳۷.۵٪) مجرد، ۱۰۷ نفر (۵۳.۵٪) متأهل
- از نظر مکان سکونت ۱۴۷ نفر (۷۳.۵٪) از بیماران مورد مطالعه ساکن شهر و ۵۳ بیمار (۲۶.۵٪) ساکن روستا بودند.

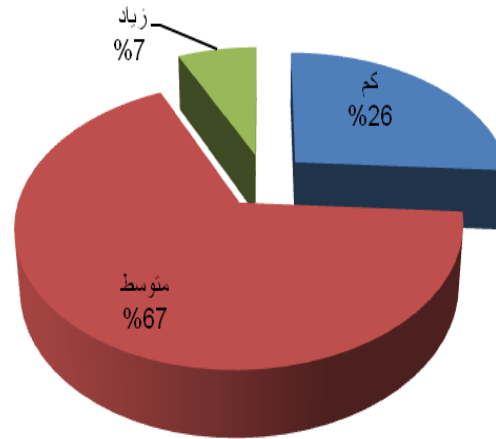
سطح تحصیلات

سطح تحصیلات	فراوانی	درصد
بی سواد	۱۵	۷.۵
ابتدایی	۳۳	۱۶.۵
راهنمایی	۴۷	۲۳.۵
دبیرستان	۳۱	۱۵.۵
دیپلم	۳۱	۱۵.۵
کاردانی	۱۲	۶
کارشناسی	۲۶	۱۳
کارشناسی ارشد	۵	۲.۵

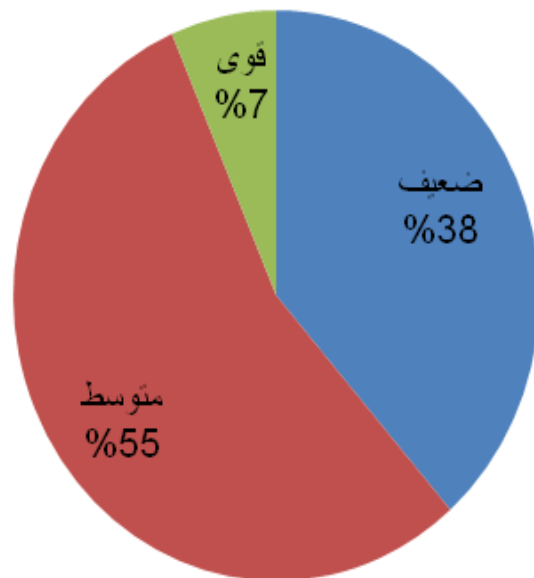
شغل بیماران

درصد	فراوانی	شغل
۵۳	۱۰۶	خانه‌دار
۱۵	۳۰	دانش‌آموز
۱۴	۲۸	دانشجو
۱۰.۵	۲۱	بیکار
۴	۸	کارمند
۲	۴	کارگر
۱.۵	۳	آزاد

میزان درآمد ماهیانه

باورهای دینی و پایبندی به اعتقادات مذهبی

- ۴۱ بیمار (۲۰.۵٪) سابقه‌ی اقدام به خودکشی در گذشته داشته‌اند
- در بیماران مورد مطالعه، ۳۷ بیمار (۱۸.۵ درصد) سابقه‌ی اقدام به مسمومیت قبلی و بستری در بخش مسمومیت داشتند.

درصد	فراوانی	نوع اختلال روانی
۱۱.۵	۲۳	افسردگی
۱۰.۵	۲۱	اختلال شخصیت
۳.۵	۷	اضطراب
۱	۲	وسواسی - جبری
۷۳.۵	۱۴۷	بدون سابقه‌ی ناراحتی روانی

درصد	فراوانی	انگیزه اقدام به خودکشی
۲۷.۵	۵۵	مشاجره با همسر
۱۲.۵	۲۵	مشکل روانی
۸	۱۶	شکست عاطفی
۶.۵	۱۳	مشاجره با مادر
۶	۱۲	مشاجره با پدر
۴	۸	مشاجره با مادر شوهر
۳.۵	۷	توهین و تحقیر
۳	۶	مشاجره با بستگان همسر

۱.۵	۳	مشکل تحصیلی
۱.۵	۳	مشاجره خواهر
۱.۵	۳	مشاجره برادر
۱.۵	۳	مشاجره با فرزند
۱	۲	مشکل مالی
۱	۲	مرگ عزیزان
۱	۲	فحاشی و تهمت ناروا
۱	۲	عدم درمان بیماری جسمانی
۴	۸	نامعلوم
۱۵	۳۰	سایر علل
۱۰۰	۲۰۰	جمع

والسلام